

Routeboek

Zwerven om de Zuiderzee

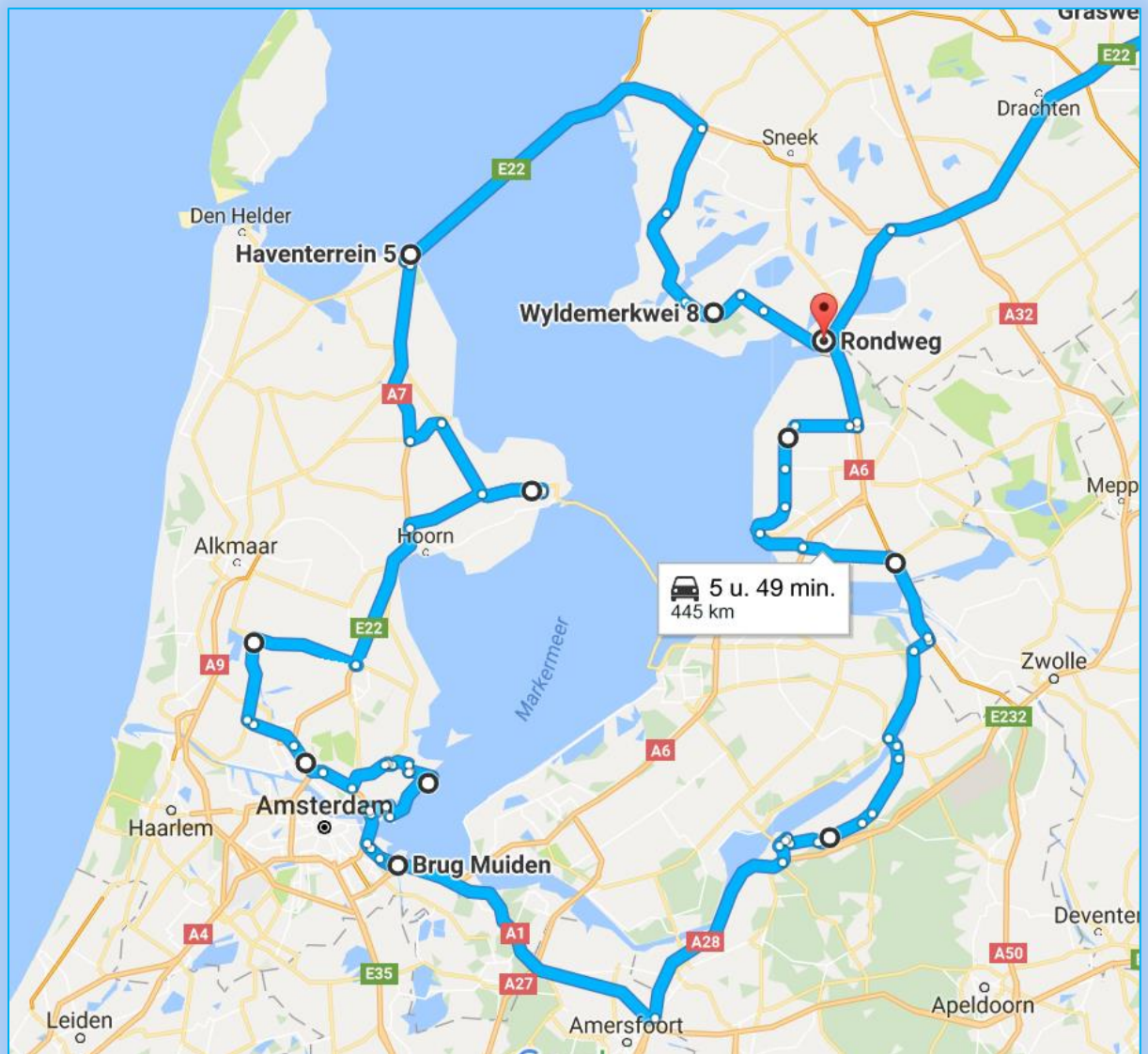

Camper-
Reis

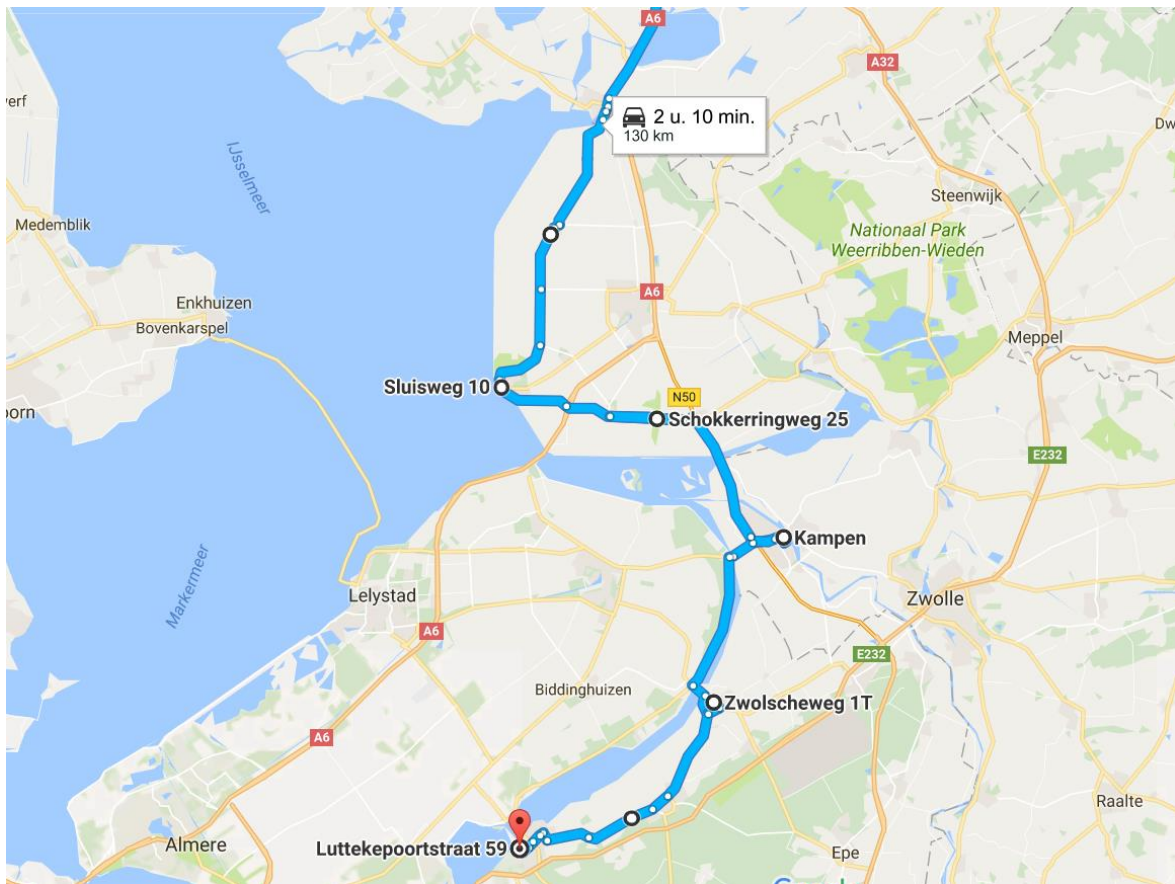
In een week rond het IJsselmeer

De route:

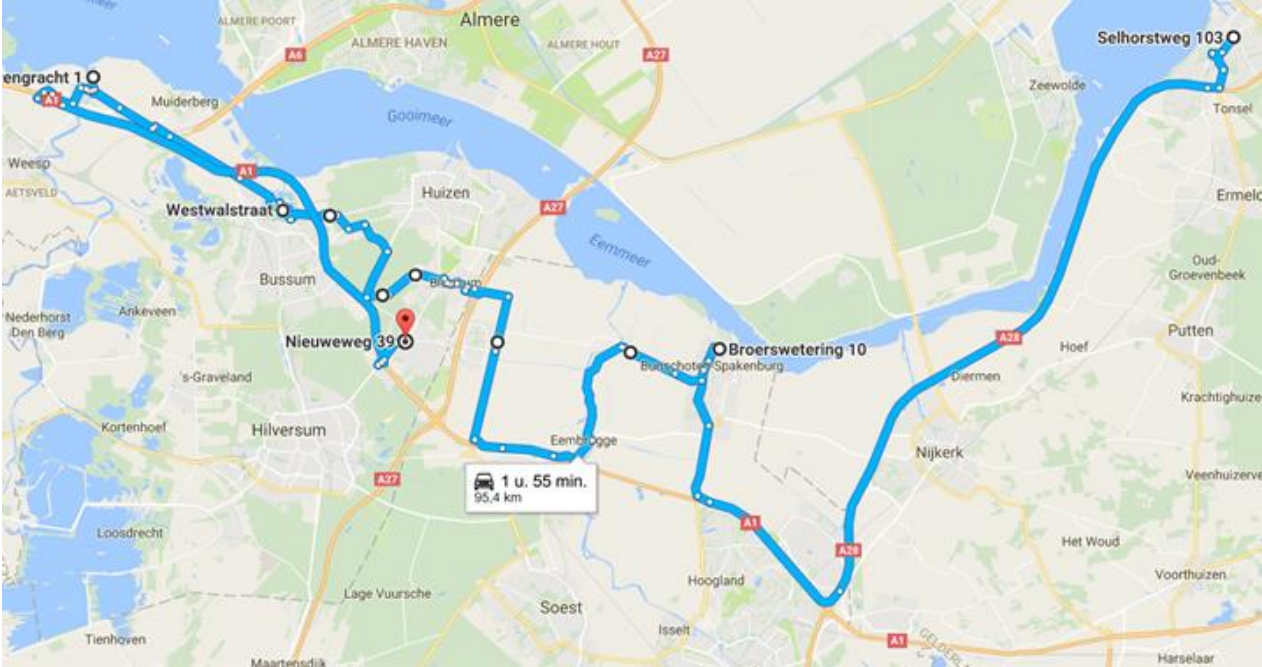

Route 1

Groningen - Harderwijk

K
A
A
R
T

1	Urk 	52.66008, 5.59892	<p>Het vissersplaatsje Urk is eeuwenoud en heeft een unieke historie en cultuur. U hoort er nog altijd het Urker dialect spreken en u kunt er prachtig wandelen door oude steegjes ('ginkies') en straatjes. In de gezellige haven is het op een terrasje genieten van heerlijk gerookte IJsselmeerpaling of een vers gebakken visje van de Urker vissers.</p> <p>Een bezoek aan de vuurtoren, het museum, de monumenten en de IJsselmeerafslag zijn eveneens de moeite waard.</p>
2	Schokland 	52.63658, 5.77736	<p>Schokland, een eeuwenoud eiland in de vroegere Zuiderzee, ligt sinds de inpoldering van de Noordoostpolder op het droge. Met talloze monumenten en de bijzondere woonterpen is Schokland een indrukwekkende locatie. Ruim 160 archeologische vindplaatsen tonen hier de ontwikkeling en cultuur van de bewoners van Schokland. Zo zijn er in 1984 zelfs menselijke voetafdrukken gevonden van ruim 4000 jaar oud die u vandaag de dag in Museum Schokland kunt bewonderen.</p> <p>Eeuwenlang was Schokland een drukbevolkt eiland waar men leefde van visserij en overzeese handel. Maar de aanhoudende strijd met stormvloed en overstromingen dwongen de Schokkers – op de</p>

			<p>vuurtorenwachter na – het eiland te verlaten.</p> <p>Bezoek de overblijfselen van de vuurtoren, de voormalige haven op de noordpunt, de kerkruïne in het zuiden en het Schokland Museum. Het eiland is opgenomen op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.</p>
3	<p>Kampen</p> 	52.56247, 5.91039	<p>Kampen is een prachtig geconserveerd stadje met een groot aantal kerken. Deze vroegere havenstad aan de Zuiderzee was in de vijftiende eeuw een machtige Hanzenstad, ondermeer vanwege de haringhandel.</p> <p>Aan schepen kwam Kampen niets tekort. De stad had meer schepen dan alle Noord-Nederlandse steden bij elkaar. Aan de Ijsselkade, de thuishaven van een grote bruine vloot, leeft nog iets van de oude scheepvaartglorie. Hier ligt ook een nagebouwd Hanze Koggeschip. Bezienswaardig zijn ook het oude Raadhuis uit 1543 met zijn schepenzaal, de zeventiende eeuwse Nieuwe Toren met klokkenspel, het Gotische Huis met het Stedelijk Museum, het Tabaksmuseum, het Pesthuis, en natuurlijk de prachtige kerken. Voor een bezoek aan het museum van scheepsarcheologie vaart u zomers met de museumveer van Kampen over de Ijssel en Ketelmeer naar Ketelhaven.</p>
4	<p>Elburg</p> 	52.44680, 5.83700	<p>Elburg was in de veertiende eeuw een van de eerste steden van het Hanzeverbond. In 1392 gaf de toenmalige hertog de opdracht om het stadje om te bouwen in een karakteristiek dambordpatroon. De restanten van de veertiende eeuwse stadsmuur en –wallen zijn nog altijd te bewonderen.</p> <p>Het Agnietenklooster is nu een gemeentemuseum met kloostertuin en een dubbelkapel. De Vischpoort was oorspronkelijk een verdedigingstoren, maar huisvest nu het Visserijmuseum. Historie vindt u ook in de vijftiende eeuwse St. Nicolaaskerk die gebouwd met zijn prachtige muurschilderingen. De kerk is uitgerust met een model van een botter, een typisch Hollands vissersvaartuig: een treffend symbool voor de betekenis van de visserij voor Elburg.</p>
4	<p>Harderwijk</p> 	--	<p>Harderwijk is een plaats met geschiedenis. De stad had een belangrijke plaats in het Hanzeverbond, een samenwerkingsverband tussen handelaren en steden in de middeleeuwen.</p> <p>In die periode vestigde ook De Gelderse Munt zich hier en werd de basis gelegd voor de Universiteit van Harderwijk. Harderwijk heeft een aantal interessante bezienswaardigheden, zoals het borstbeeld op het Linnaeus-torentje, een gedachtenis aan de Zweedse botanicus Linnaeus die hier in 1735 promoveerde. Ook het Pesthuis is bijzonder, net als het voormalige St. Catharinaklooster met zijn laatgotische kapel, de Grote Kerk en de vele prachtige herenhuizen uit de zestiende en zeventiende eeuw.</p>
CP	Harderwijk	52.34155, 5.62912	Camperplaats bij skatebaan/sportvelden – centrum 1,2 km – 3p (-/-/-/0,00)

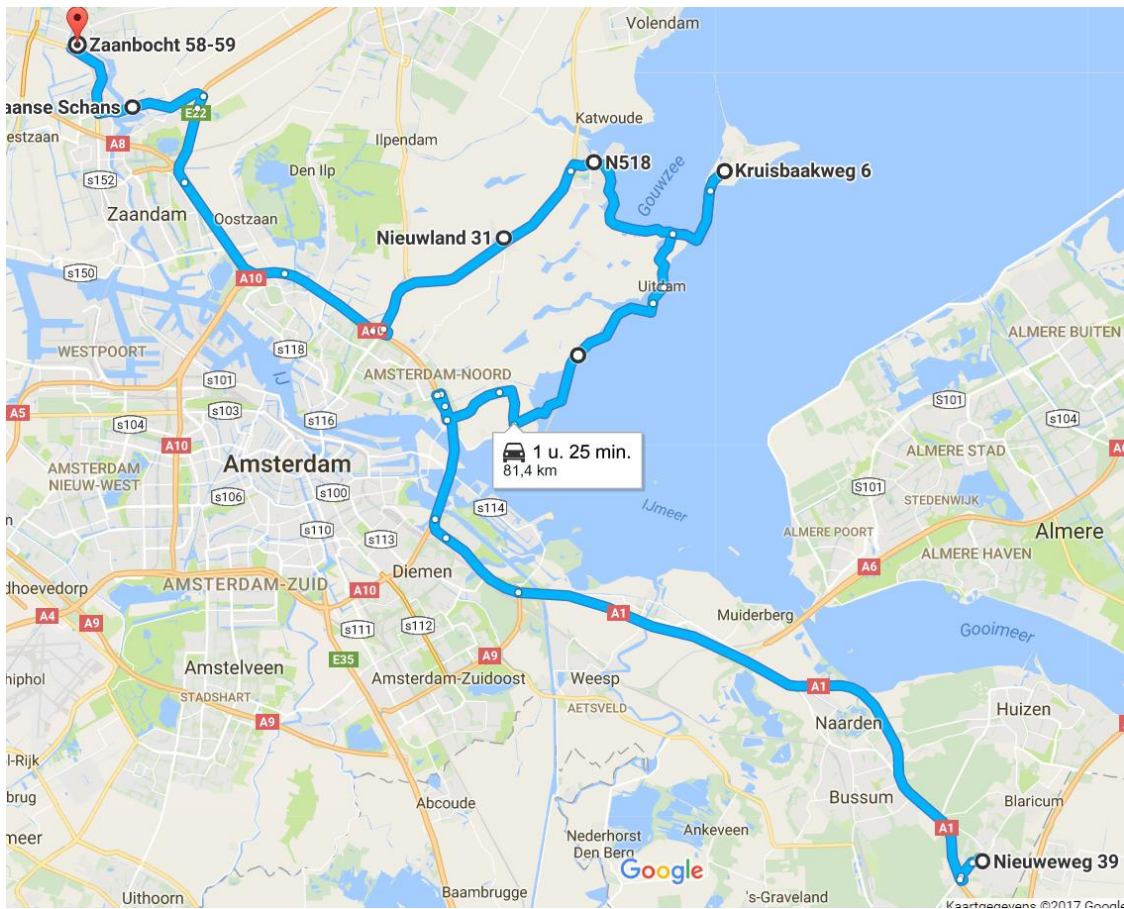
Route 2			
Harderwijk – Laren			
K A A R T			
	1	Spakenburg 	52.25329, 5.37615 <p>In het vissersdorp Spakenburg ziet u de sporen van een kleurrijk verleden terug in het straatbeeld. De kleurrijke traditionele kostuums, prachtige historische scheepswerf, net als de vele pittoreske huisjes en gebouwen, trekken jaarlijks duizenden toeristen. Spakenburg vormt een twee-eenheid met het aangrenzende boerendorp Bunschoten. Leuk om te bezoeken is het Klederdracht- en Visserijmuseum, vlakbij het dorpscentrum. Het museum geeft een uniek beeld van de lokale klederdracht, cultuur en tradities. Wilt u weten hoe deze traditionele kleding u zou staan? Aarzelt u dan niet om in klederdracht op de foto te gaan.</p> <p>Vergeet niet: Spakenburg is een vissersdorp. De heerlijke verse vis moet u dus zeker geproefd hebben!</p>
	2	Naarden 	52.29450, 5.16421 <p>Naarden is een prachtige vestingstad in het groene Gooi en een van de best geconserveerde vestingsteden van Europa. Naarden speelde een cruciale rol als verdedigingswerk in de Nieuwe Hollandse Waterlinie en is tegenwoordig een stad vol adembenemend monumenten.</p> <p>Wandel over de eeuwenoude verdedigingswerken en bewonder de bastions, grachten, verhogingen en stadspoorten. Bezoek ook het Nederlands Vestigingsmuseum om meer te weten te komen over de functionaliteiten van en het leven in de vesting.</p> <p>Naarden telt ook tal van historische gebouwen en monumenten, zoals het Spaanse Huis, het stadhuis en de Sint-Vituskerk, waar jaarlijks de Matthäus Passion wordt opgevoerd.</p>

			De stad is beroemd om zijn stervorm in Spaanse stijl die vooral goed te zien is vanuit de lucht. De versterkingen rond Naarden stammen uit de 17e eeuw.
3	Muiderslot 	52.33286, 5.07110	<p>Met zijn vele torens, dikke muren, indrukwekkende ophaalbrug, en omliggende gracht, is het Muiderslot een verrassende verschijning. De vierkante middeleeuwse burcht is strategisch gelegen aan het IJsselmeer, in de waterrijke omgeving van de rivier de Vecht.</p> <p>Het Muiderslot werd rond 1285 gebouwd door Graaf Floris V van Holland. In 1296 werd hij tijdens een valkenjacht door zijn eigen edelen overmeesterd en gevangen gezet in zijn eigen kasteel. Tijdens een opstand tussen de edelen en het volk, werd de graaf op brute wijze vermoord. De beroemdste bewoner van het Muiderslot was P.C. Hooft (naar wie de grote Amsterdamse winkelstraat vernoemd is). Zijn werkruimte is nog steeds een belangrijke bezienswaardigheid van het kasteel.</p> <p>Het kasteel staat bekend als een van de mooiste kastelen van Nederland. Het heeft een slotgracht, ophaalbrug, torens en schietgaten. Door het kasteel en de prachtige tuinen kunt u heerlijk wandelen, op eigen gelegenheid of met een gids. De rondleiding door de indrukwekkende ridderzaal, torens, kerker en het Arsenaal met zijn prachtige harnascollectie, is een fantastische ervaring voor jong en oud.</p> <p>Open: 1-4 / 31-10 van 10.00 (wkd 12.00) -17.00. Prijs € 13,50</p>
CP	Laren	52.25720, 5.23947	Camperlocatie naast zwembad en hockeyvelden - centrum 1km (-/-/0,00)

Route 3

Laren - Wormer

K
A
A
R
T

1

Marken

52.45582,
5.10451

Het dorp Marken werd in de dertiende eeuw van het vasteland gescheiden door een storm. Daarop volgde een eeuwenlange periode van isolement voor de bevolking, die haar geld verdiende met de visserij. Vandaag de dag is het toerisme een grote inkomstenbron. De karakteristieke huizen en de traditionele klederdracht doen denken aan vroeger. Destijds overstromde het eiland regelmatig. Daarom waren de huizen gebouwd op palen en terpen. De dijk, die in 1957 is gebouwd, verbindt het eiland weer met het vasteland.

U moet met eigen ogen zien hoe een gemeenschap eeuwenlang kon leven op een klein eiland in de voormalige Zuiderzee. De charme van Marken, met de karakteristieke huizen en klederdracht, zullen uw hart stelen.

2

Monnickendam

52.45580,
5.03735

Monnickendam kreeg in 1355 stadsrechten. Dit was het begin van de uitbreiding van de stad. Helaas zijn er geen illustraties uit de veertiende eeuw bewaard gebleven. Het feit dat Monnickendam stadsrechten kreeg, geeft echter aan dat het inwoneraantal vrij groot was en dat Monnickendam van economisch belang was.

Omdat de stad gunstig gelegen was aan de kust van de voormalige Zuiderzee en vlak bij de meren in het binnenland, bloeiden

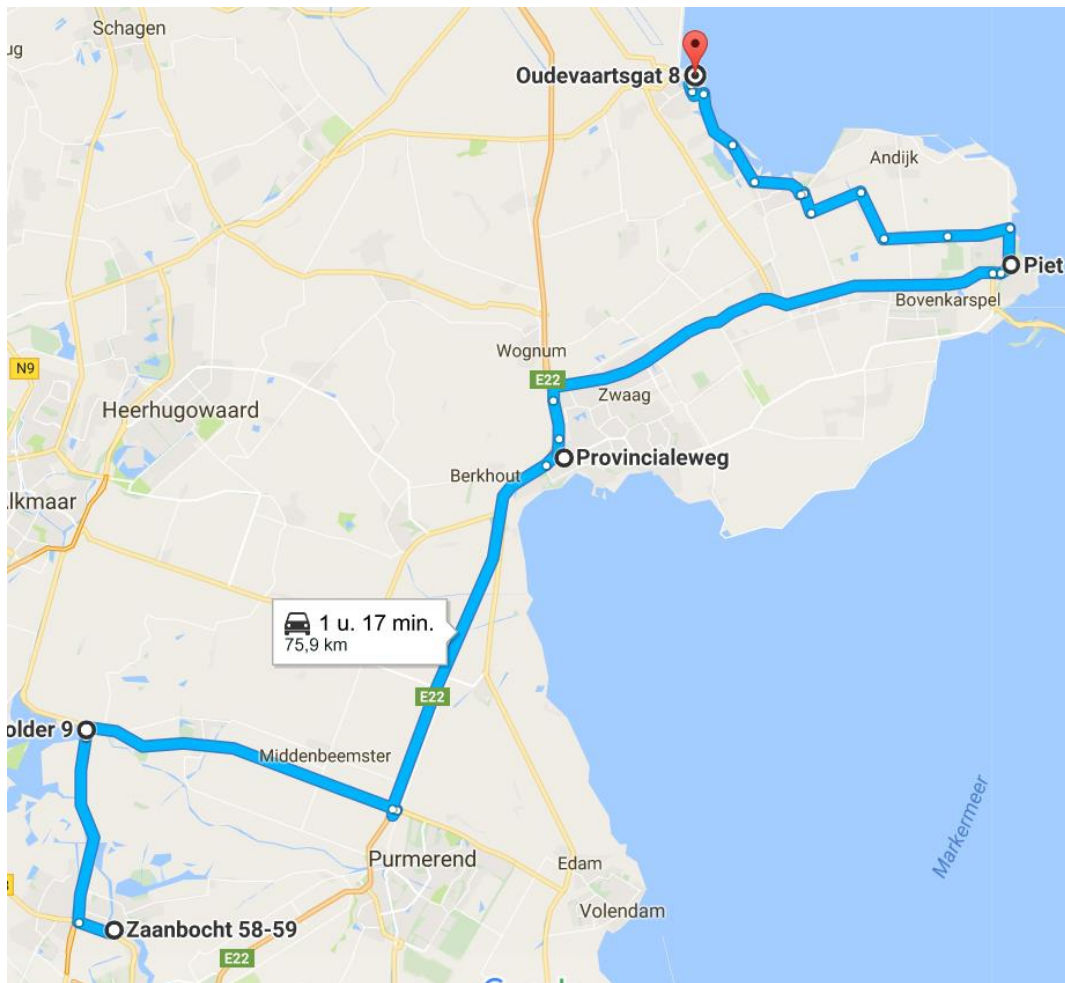
			<p>scheepvaart en bijbehorende handel op. Alle gebouwen uit 1355, met uitzondering van de Speeltoren, gingen tijdens ernstige branden echter in vlammen op. De Speeltoren kan nog steeds worden bewonderd. Deze bevindt zich naast de Waag.</p> <p>In de Speeltoren, een van de monumenten van de stad, bevindt zich een museum. Andere monumenten zijn de Grote- of Sint-Nicolaaskerk, de houten ophaalbrug in de haven en veel van de huizen in Monnickendam</p>
3	<p>Broek in Waterland</p> 	52.43547, 4.99704	<p>Eén van de oudste gebouwen in het dorp is de Sint-Nicolaaskerk die uitkijkt over 't Havenrak. In deze haven ligt één van de mooiste gebouwen van Broek het Swanenburgh theehuisje. Dit theehuisje werd in het begin van de negentiende eeuw nog bezocht door Napoleon Bonaparte. De oude kern van Broek in Waterland bestaat hoofdzakelijk uit houten huizen die in verschillende pasteltinten zijn geschilderd. Veel van deze huizen zijn versierd met een deurkalf dat typisch is voor deze streek.</p> <p>In het natuurgebied Waterland heeft u het idee dat de tijd heeft stilgestaan. Waterland is een uniek stukje echt Holland.</p> <p>In Waterland liggen die rustieke dorpjes met oude molens, droogmakerijen, weidse uitzichten, en ruimte voor rust en natuur. Het grote en open landschap bestaat voor een groot deel uit waterrijke veenweiden, hier en daar onderbroken door een dieper gelegen droogmakerij. Het grote aantal archeologische locaties, historische watergangen en de Middeleeuwse strokenverkaveling maakt het rijke verleden zichtbaar in Waterland. De vele weide- en moerasvogels zorgen voor een oorverdovend gekwetter in het voorjaar!</p> <p>Het mooie polderdorpje Zuiderwoude is het oudste (1000 jaar) dorp van Waterland. Achter de kerk ligt een grote plas (Kerk Ae) waaraan picknickbanken staan. Holysloot is een klein kerkdorp gelegen op een binnendijkje. Holy komt van 'hole', niets heiligs want het staat voor laag liggend, moerassig.</p>
4	<p>Zaanse Schans</p> 	52.47297, 4.82189	<p>Veel van de typische Zaanse huisjes in de Zaanse Schans komen uit andere delen van de Zaanstreek. Ze zijn hier bij elkaar gebracht om de bezoekers een idee te geven hoe de meeste dorpen er hier in de 18de eeuw uit zagen. Verder is er een scheepswerf, een klompenmakerij, een bakkerijmuseum en staat er een replica van de eerste Albert Heijn. Net buiten de Schaanse schans in Zaandam is het oudste houten huis uit de Zaanstreek te vinden het Czaar Peterhuisje. In dit houten huis dat tegenwoordig beschermd wordt door een stenen ombouw leefde aan het einde van de 17de eeuw Tsaar Peter de Grote.</p> <p>Het opvallendste aan de Zaanse Schans zijn de prachtige molens. In totaal staan er twaalf molens op de Schans zelf en liggen er nog vier in de directe omgeving ervan. De meeste molens zijn hier in de vorige</p>

			<p>eeuw naartoe verhuisd een aantal molens stonden hier al. Sommige molens zoals Het Jonge Schaap zijn hier in zijn geheel nagebouwd naar de originele bouwtekeningen. De 12 molens op de Schans zijn allemaal eigendom van de vereniging de Zaanse schans en die daarmee ook verantwoordelijk voor het onderhoud en de exploitatie van de molens. De molens en het daarbij behorende molenmuseum zijn te bezoeken. Het museum is van dinsdag tot en met zaterdag geopend, voor de verschillende molens gelden wisselende openingstijden.</p>
CP	Wormer	52.48913, 4.79475	<p>Locatie vlakbij NS station - op fietsafstand van Zaanse Schans - aanmelden verplicht via Aanuit.net [via telefoon 0881707766/app/website] - creditcard nodig - restaurants 100m - centrum 1km – 5p. (T/W/E/12,00)</p>

Route 4

Wormer - Medemblik

K
A
A
R
T

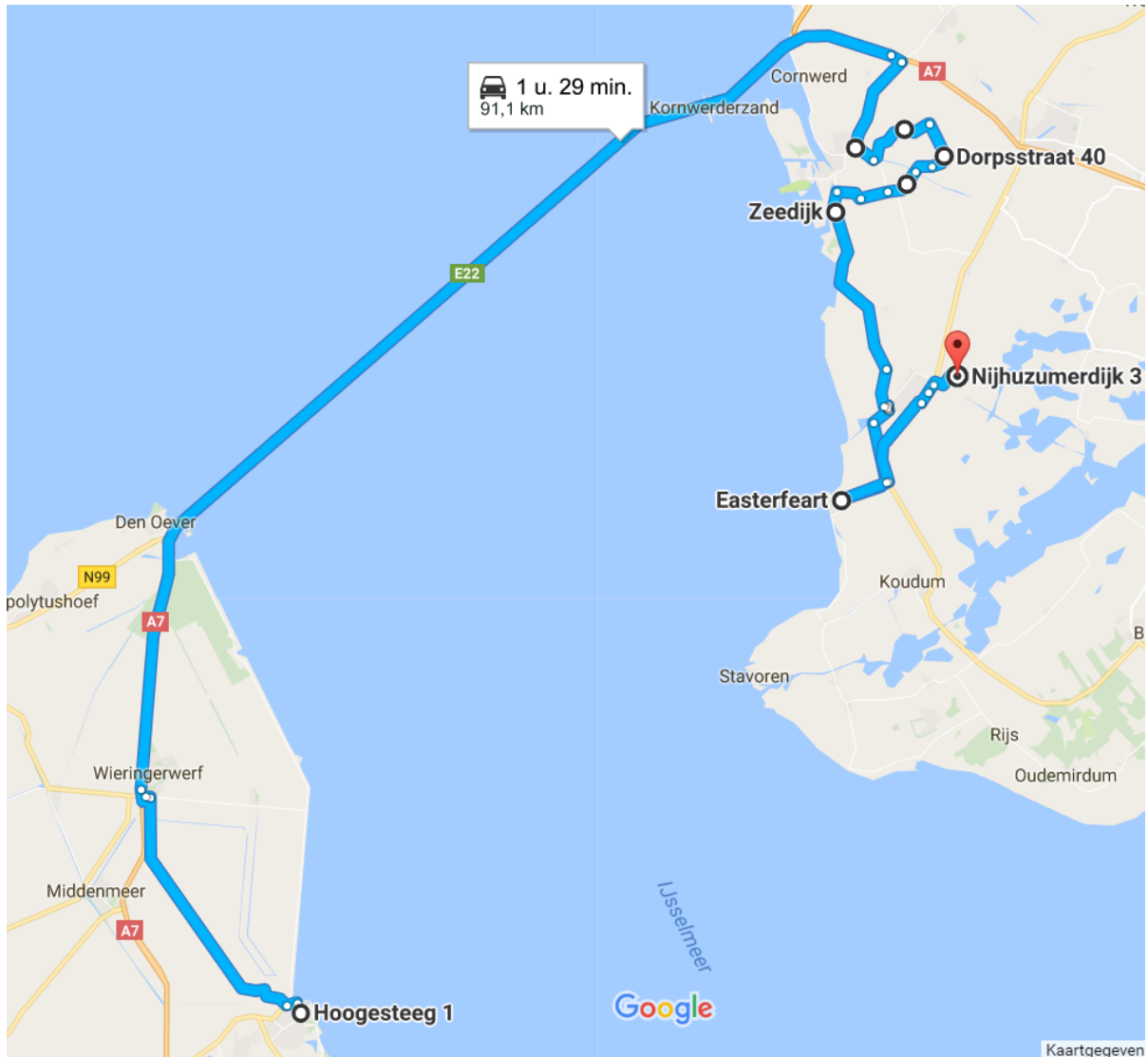
1	<p>West Grafdijk</p> 	52.55430, 4.79579	<p>In dit prachtige oude dorpje is niet veel meer te vinden dan een paar prachtige huizen waarvan sommige op de rijksmonumentenlijst staan en kerk. Deze kerk doet ook gelijk dienst als buurthuis en lokaal poppodium. De sluis uit de zeventiende eeuw is hier nog steeds in gebruik. Deze sluis vormt de verbinding tussen de Alkmaardermeer en de Eilandspolder.</p>
2	<p>Hoorn</p> 	52.64463, 5.05094	<p>Hoorn ligt aan het Markermeer en dankzij de handel die Nederland in de Gouden Eeuw bedreef, groeide Hoorn uit tot een rijke havenstad. Dat is nu nog te zien aan de statige herenhuizen en pakhuizen en aan de mooie monumenten zoals de Waag en het Westfries Museum. De mooiste gebouwen, beelden en gevels in Hoorn zijn te zien rond de haven. Parkeertarief €1,40 per uur, maximum dagtarief € 7,00.</p>
3	<p>Enkhuizen</p>	52.70222, 5.29746	<p>Enkhuizen ligt aan het IJsselmeer en in de 17e en 18e eeuw was hier een Kamer van de VOC gevestigd. Tevens lag er de grootste haringvloot in Nederland, daaraan dankt Enkhuizen de bijnaam Haringstad.</p>

			<p>Het oude centrum van Enkhuizen met grachten ligt binnen de omwalling uit de 16e eeuw die nog intact is. Enkele bijzondere gebouwen in het stadje: De Drommedaris (toegangspoort uit de 16e eeuw), Pancras kerk met zijn imposante toren, het 17e-eeuwse stadhuis en de Waag.</p> <p>De monumentale toegangspoort van het prachtige stadje Enkhuizen brengt de geschiedenis tot leven. De gevechtstoren Drommedaris werd in 1540 gebouwd ter bescherming van de haven. Nu is het een toegangspoort naar het oude gedeelte van Enkhuizen waar het VOC-verleden nog altijd zichtbaar is.</p>
4	<p>Medemblik</p> 	--	<p>Medemblik kent als een oude kleine stad een groot aantal bezienswaardigheden. Zo vindt men er vele oude gebouwen en gevels uit de 16e, 17e en 18e eeuw:</p> <p>Kloosterhuis naast de Sint-Martinuskerk Diverse panden aan de Westerhaven, zoals het "Dijkhuis" Het pakhuis "De Wolff" uit 1667 aan het Vooreiland</p> <p>In het Nederlands Stoommachine Museum leert u alles over stoommachines. Hoe ze eruit zien, hoe ze werken en hoe belangrijk ze waren, bijvoorbeeld voor de industriële revolutie.</p> <p>Het museum is gevestigd in het voormalig stoomgemaal "Vier Noorder Koggen". Alleen daarom al is het museum een bezoek waard: het stoomgemaal is bijna 150 jaar oud en werkt nog steeds! Het stoomgemaal is in 1869 geïnstalleerd om de molens in de polder, die het water uit de polder naar de Zuiderzee afvoerden, te ondersteunen.</p>
CP	Medemblik	52.77136, 5.11338	<p>Locatie dichtbij IJsselmeer - rustige plaats naast kinderboerderij, dichtbij haven en kasteel met park - aanmelden bij havenkantoor - grijswaterafvoer in putje bij ventilatiekanalen van restaurant - centrum 500m – 5p. (T/W/E/12,16)</p>

Route 5

Medemblik - Workum

K
A
A
R
T

1 Afsluitdijk

52.96835,
5.10768

De Afsluitdijk trekt jaarlijks miljoenen toeristen uit de hele wereld die interesse hebben in dit Nederlandse meesterwerk. De dijk scheidt het IJsselmeer en de Waddenzee. Met de aanleg van de dijk in 1932 verdween de Zuiderzee en werd dit watergebied het IJsselmeer genoemd.

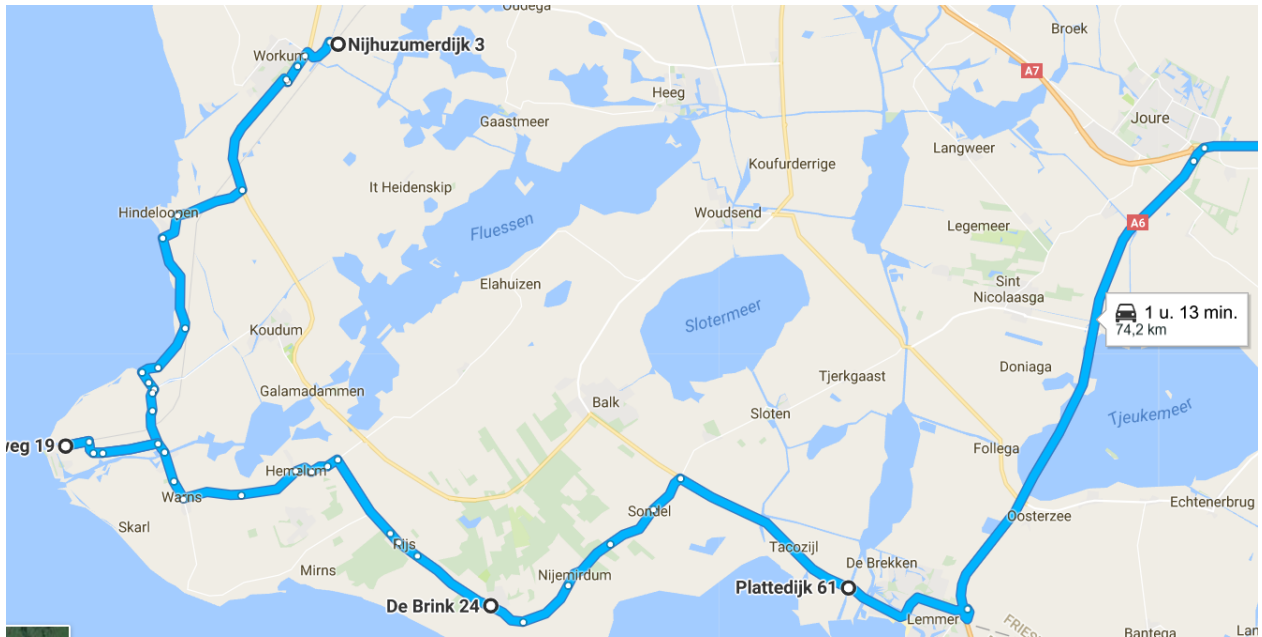
Aan de aanleg van de dijk ging veel vooraf. De behoefte om bewoners tegen het ruige water te beschermen was groot en plannen om de Zuiderzee af te sluiten waren er al vanaf de late middeleeuwen. Maar de onderhandelingen over de dijk verliepen langzaam. Ingenieur Cornelis Lely startte daarom zijn eigen onderzoek en diende een wetsvoorstel in om de Zuiderzee af te sluiten. Uiteindelijk gaf een ramp in het gebied (een stormvloed in 1916) de doorslag: de Afsluitdijk zou er komen.

2	<p>Makkum</p> 	53.04683, 5.44422	<p>Aldfaers Erf Route</p> <p>Deze route is zowel fietsend, wandelend, als autorijdend af te leggen. Het is een bezienswaardige tocht die voert door het Friese polder- en terpenlandschap, zoals dat er vroeger uitzag. Onderweg kun je je te buiten gaan aan de heerlijkste versnaperingen, waaronder de drabbelkoeken, die gebakken worden volgens een eeuwenoud, geheim recept.</p>
3	<p>Hindeloopen</p> 	52.94323, 5.39752	<p>Hindeloopen ligt direct aan het IJsselmeer en maakt onderdeel uit van het Nationaal Landschap Zuidwest-Fryslan. Het stadje, een van de legendarische Elfsteden, staat onder andere bekend om haar stijlvolle klederdracht, karakteristieke geveltjes, haar schilderwerk en het schaatsmuseum. Pronkstuk is er een afgevroren teen van een van de deelnemers op sterk water. Bij Hindeloopen is ook een populaire surf- en kite-sport te vinden.</p>
CP	<p>Workum</p>	52.98356, 5.47089	<p>Locatie bij boerderij aan het water - plaatsen op veld met verharde ondergrond - vrijwillige bijdrage voor alle voorzieningen - centrum 2,5km – 15p. (T/W/E/0,00)</p>

Route 6

Workum - Groningen

K
A
A
R
T

1 **Stavoren**

52.88703,
5.36563

Het Friese stadje Stavoren, een van de 11 Friese steden van de Elfstedentocht, wordt aan drie kanten omringd door het IJsselmeer. In de Middeleeuwen was dit Hanzestadje erg rijk door de handel in graan met Engeland, Frankrijk en Scandinavië. Na de Middeleeuwen raakte Stavoren op mysterieuze wijze in verval. Het Vrouwtje van Stavoren dat uitkijkt over de zee staat daar symbool voor. Tegenwoordig is Stavoren een gezellig havenstadje met smalle straatjes dat dankzij de watersport zeker in de zomer erg levendig is.

De kusten van het IJsselmeer zijn uniek. De kring van steden en dorpen rondom het meer heeft een nostalgische charme. Een van deze historische juweeltjes is de stad Stavoren. Deze stad beleefde in de Middeleeuwen een bloeiperiode dankzij de handel met Engeland, Frankrijk en Scandinavië.

De middeleeuwse legende over het Vrouwtje van Stavoren staat symbool voor het mysterieuze verval van de stad na een periode van welvaart.

2 **Oudemirdum**

52.85310,
5.53196

Oudemirdum ligt in Gaasterland, een glooiend en bosrijk landschap gelegen tussen de Friese meren en het IJsselmeer.

Het woord ‘gaast’ betekent ‘hoogte’; die hoogten zijn ontstaan in de IJstijd, een periode waarin enorme ijsmassa’s zand, keien en leem voor zich uitschoven.

Aan de Brink ligt het bezoekerscentrum ‘Mar en Klif’. U vindt er informatie over de natuur, cultuur, geschiedenis van Gaasterland en Zuidwest-Friesland.

3	Lemmer 	52.84649, 5.67897	<p>In het dorp staat het grootste, nog in werking zijnde stoomgemaal van Europa. Het Woudagemaal in Lemmer is een waar Nederlands wereldwonder. Dit indrukwekkende, nog altijd werkende, stoomgemaal uit 1920 is de grootste van Europa en heeft de verdiende status van werelderfgoed (UNESCO).</p> <p>Het gebouw is niet alleen schitterend om te zien, ook de techniek is een knap stukje vakmanschap. De vier gitzwarte stoommachines en vliegwielen drijven acht ronde centrifugaal-pompen aan. Per dag verplaatsen ze ongeveer zes miljoen m³ water. Het gemaal in Lemmer is letterlijk uniek: het is het enige stoomgemaal ter wereld dat zijn oorspronkelijke functie heeft behouden.</p> <p>Wie meer wil weten over de stoomkracht en techniek die gebruikt wordt in de strijd tegen het water, kan een rondleiding maken door het stoomgemaal (regelen vanaf het bezoekerscentrum). Open in feb. t/m dec. op dinsdag t/m zaterdag 10:00 en 17:00 uur en zondag van 13:00 tot 17:00 uur.</p>
CP	Groningen		Thuis